

Izkaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrlet „ 1.—

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobajo se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede popoldne.

Štev. 47.

V Mariboru, dne 19. novembra 1903.

Tečaj XXXVII.

Naši deželni poslanci.

Maribor, dne 17. nov. 1903.

Naš marljiv in natančen poročevalec iz deželnega zbora je vestno zabeleževal v našem listu vse korake štajerskih slovenskih deželnih poslancev, ki so jih storili za blagor svojih volilcev in vsega spodnještajerskega slovenskega naroda. Vsak pravično sodeč človek mora priznati, da so naši deželni poslanci v zadnjem deželnozbornem zasedanju v odsekih in javnih sejah bolj marljivo izvrševali svoje poslanske dolžnosti kakor kedaj poprej. To bo tudi narod pripoznal in jim vsekakor izrekel po volilnih shodih svoje zaupanje.

Naš list je gotovo zadnji, ki bi hotel dežel. poslancem kratiti resnične njih zasluge. Toda mi mislimo, da pospešujemo le dobro stvar, da koristimo vsestranskemu napredku štajerskih Slovencev, ako mirno in stvarno, ne oziraje se na osebe, izrazimo tudi, česar smo pogrešali pri delovanju naših poslancev v deželnem zboru. Enostranskih nas brezdvomno nihče ne bo imenoval, kajti tudi vse njih napore v dežel. zboru smo vestno objavljali v našem listu.

I.

Neovrgljivo je, da naš narod zadnji čas v javnosti zopet bolj krepko in neustrašeno povdarja svoje narodne pravice in pogosteje kaže svojo narodno zavest. Toda živahnije narodnostno življenje ni našlo odmeva pri naših poslancih, oni so ostali — brez temperamenta,

zaman smo pričakovali odločnejših nastopov. Ali ni med drugim skrajno žalostno, da si izmed vseh osem slovenskih poslancev v teku osemtedenskega deželnozbornskega zasedanja nobeden ne upa izgovoriti slovenske besede? To je neodpustno, in gotovo ga ni odločnega Slovenca, ki bi ne soglašal z nami, da zaslužijo naši poslanci v tem oziru naravnost izjavo splošnega nezaupanja. Doma hitimo govorniki od zborovanja do zborovanja, od bralnega društva do bralnega društva ter vspodbujamo ljudstvo, naj rabi povsodi svoj slovenski jezik. A naši poslanci — — —? Če bo narod moral gledati, da njegova navdušenost ne najde odmeva niti pri njega poslancih, ali se ne bo tudi njega začela lotevati malodušnost in nebržnost?

V nobenem deželnozbn. zasedanju še nismo zasledili, da bi stopili slovenski poslanci s kakim večjim družabno-političnim predlogom pred zbornico. Nemški konservativci imajo vsaj svoja obligatna in zelo pametna predloga o kmetijskih domovih in lovski postavi, naši poslanci nimajo niti kaj sličnega. Pri debati o nagodbeni obnovitvi se ni oglašil noben slovenski poslanec, kakor da bi jim bila vprašanja neznana, ki presegajo meje njih volilnih okrajev.

Kaj je vendar z vrašanjem o upravni samostalnosti Sloven. Štajerija? Svoječasno je za to vprašanje urednik našega lista prvi rabil klic »Proč od Gradca!« in od tedaj odmeva ta klic v vsakega zborovanja. A naši poslanci v tej zadevi ne store niti najmanjšega koraka! Poslanci so nekaka

eksekutiva narodnih želj in zahtev, njih dolžnost je, da se trudijo uresničiti ljudske vzore, a glede vprašanja naše samouprave se nič ne zgodi. Ali so morda poslanci nasprotni tej splošni zahtevi? Ali ne vedo najti pravih korakov? To moramo enkrat izvedeti, da vemo uravnati svoje delovanje med ljudstvom! Mi ostanemo seveda na vsak način navdušeni privrženci samouprave v smislu, v katerem smo jo že večkrat razlagali.

Delovanje nemško-nacionalnega voditelja ljutomerskega glavarstva, pl. Rajnerja, njegovega ondotnega komisarja Zofala, ki je opsoval Slovence za »svinjo«, in vernega učenca Rajnerjevega pri mariborskem glavarstvu, pl. Loranga, bi se moralo javno pribiti in osvetliti v dežel. zboru. Mi časniki se zgražamo in razburjamo zaradi njih nasprotnega nam delovanja, gospodje poslanci pa, ki bi morda le kaj dosegli, pa ostajajo hladni, kakor bi se vse to godilo daleč, daleč kje v deveti deželi, in ne v njih volilnih okrajih. Škandal je tudi, kar se je zgodilo v Konjicah pri otvoritvi ondotnega okrajnega glavarstva. Namestnik grf Clary si je dal povabiti vse župane glavarstvenega okraja v Konjice, in ko so prišli tje, poslušati so morali tam dolgočasno grofovo predavanje, ki je bilo popolnoma v tujščini, niti ene slovenske besede ni pravični grf izgovoril ali dal po kom drugem izgovoriti. Kdo bo plačal županom čas, pot in druge stroške za to nepotrebno parado?

Listek.

Prisega v večnost.

(Resnična pripovedka; prevel Ivan Vuk.)

(Dalje.)

»In če vendar ni prazna sanjarija?« rečem. »Kaj pa, če se tako nagloma umrli pobratim duševno živi?«

»Potem je na pobratimstvo pozabil in prelomil prisego!« mi pretrga besedo.

»— in če je njegov duh zvest prijateljstvu in nepremišljeni prisegi«, nadaljujem, »ter obdaje sedaj naše obližje, ne da bi mi čutili?«

»Nikoli!« reče zamolklo Evald; »in če bi bilo to tudi res, kaj mi to koristi, ako pa ne vem, je-li resnica ali samo domišljija.«

»Kaj pa, ako mu je nemogoče spolniti prisego, morebiti že zato, da bi nam ne škodovalo? Pustita vajinega pokojnega pobratima mirno počivati, odvežita ga njegove prisege, ki bi skrivnosti onega življenja, katerega le vera in upanje razsvetli, tako predrzno razkrila!«

»Jaz se strinjam z vami«, reče Lekold, ki je dosedaj molčal. »Najin tako objokovan prijatelj je isti večer gotovo nosil v sebi že kal smrti, ter imel v njenem obližju temno

slutnjo. Zato ga rad odvežem dane prisege. Ne greniva mu miru, dragi Evald, ampak spoštujva njegov spomin z vedno tesnejšim pobratimstvom!«

»Ha, ha, ha!« nasmeje se Evald, vendar tako prisiljeno in strašno, da so se mi lasje jezili; »še z vedno tesnejšim prijateljstvom — za grob! — ne, ne! Celo leto sem čakal, da se mi pojasni, kar me muči že toliko let. Tako prostovoljno dane prisege in še tako hitro zapечатene s smrtjo ne morem odvezati. Jaz se na to pravico sklicujem! Ako še njegov duh živi, naj ga preganja prokletstvo moje prisege, kjerkoli je, ako je ne spolni!«

»Fej, gospod Evald! Vi ste preveč razburjeni, ker bi drugače ne govorili tako. In zato naj bo to vaše govorjenje brez pomena! — Vi še morebiti hočete ostati, jaz pa grem domov!« rečem jezno in se obrnem k vratom.

»Razburjen?« odgovori mirneje, »da, ker še ima leto le ure. Pa tudi jaz hočem domov, v samoto. Takoj pridem, ako me hočete čakati, le par besed še imam govoriti s prijateljem. Prosim pa, da molčite o tem, kar veste!«

»O tem bodite brez skrbi!« odvrnem in odidem ven; postalo mi je že neznosno v tej družbi. Nagla smrt tega, katerega sedež sem jaz zavzemal, prisega, taka predrznost,

zadnja ura ob letu vezane prisega! Kar gomezelo mi je po hrbtu.

Čez dolgo časa pride Evald in bil je zopet prejšnji veseljak. Prosi me, naj nekoliko potrpi, ker še gresta s prijateljem na grob umrlega. Zopet so mi zleteli mravljinici po hrbtu. Po noči — iti na grob, ob uri prisega!? Brrr!

Čez dolgo časa pride Evald bled in z veliko naglico, kakor bi ga notranja moč gnala k meni in reče: »Pojdite, pojdite, voz je že davno naprežen, konji že nočejo več stati; midva morava biti doma, predno bo minula ura!«

Jaz se ustrašim in rečem: »Zakaj tako naglo? Ako smo tako dolgo čakali, še lahko par ur tudi ostanemo.« Ni mi bilo ljubo, da bi sedel sam s tem čudnim človekom in zdelo se mi je, da me zadene mrtvoud, ako zmislím na prisego.

»Jaz ne morem! Konji morajo domov, ker jutri zopet idejo«, odgovori, ne da bi me pogledal. »Hitro, samo to kupico vina še!«

Pri tem je vzel kupico, izpraznil do dna in planil ven.

Jaz vstopim v voz, tresoč se po vsem telesu. Evald prime za vajeti in v divjem diru je slo po cesti. Bila je krasna jesenska noč, akoravno ni bilo meseca. Milijon zvezd je svetilo tam dol z neba na zemljo, da se

Praznovanje 1600 letnice smrti sv. Viktorina v Ptuj.

Dnevi od 2.—8. novembra t. l. so bili za mesto Ptuj velepomembni, častni in pa obenem dnevi milosti.

Jednake svečanosti kakor te dni, Ptujčani že od l. 1844. niso videli. Takrat se je praznovala tisočletnica obstanka mestne farne ptujske cerkve — kakor poročila zgodovina — ob velikanski vdeležbi i meščanov i posebej okoliškega ljudstva.

Letošnje 1600 letnice smrti sv. Viktorina, ptujskega škofa in mučenika, nismo tako sijajno obhajali. Ni bilo čutiti po mestu tistega verskega, slavnosti prijaznega duha kakor je vel l. 1844.; ni se starinsko zidovje veličastne cerkve omladilo v cvetju in vencih; niso spomina vredni napisi pravili dohajajočim, kaj se godi; izvrstno ubrani zvonovi starega in ctemnelega stolpa niso pozdravili 34 procesij in naše oko ni uživalo tega veselja, da bi videlo do 50.000 romarjev, kakor je vse to bilo l. 1844.

Verske in politične razmere so se od tistega časa dokaj spremenile. Ni bilo mogoče razviti programa, kakoršen bi bil primeren tej redki in za Ptuj častni svečanosti in kakoršnega bi proizvajali prav gotovo po drugih mestih ob enakih prilikah!! Saj je znano, da je Ornig naš župan!

Dasi se je pa slovesnost obhajala v skromnem obsegu, vendar je prav gotovo vsakemu udeležencu napravila veliko dušno veselje.

V naslednjih vrstah hočemo orisati kratkoma celi razvoj omenjene svečanosti. Naj tudi širni slovenski svet zve, kaj se je godilo v Ptuj, naj se tudi on spominja prednikov, ki so po naših pokrajinah oznanovali in branili sv. katoliško vero!

Opozorili so na to slovesnost že l. 1888 naš zdajni prevzv. vladika, takrat še ces. kr. dvorni kaplan na Dunaju, v knjigi »Sveti Viktorin«. Za letošnje kanonične vizitacije so pa — kakor tudi poznej v pismih — navduševali za nje dostojno obhajanje.

Bilo je težavno, narediti v današnjih prav neugodnih razmerah povsem in vse zadovoljujoč program. Konečno se je določilo, da se za slovesnost odmeri tridnevna ali triduum.

Čudno-hitro so sv. oče s pismom z dne 5. oktobra 1903 podelili popolne odpustke vsem tistim, ki od 2.—8. novembra prejmejo sv. zakramente in na njih namen

molijo pri oltarju sv. Viktorina v cerkvi sv. Jurija v Ptuj.

Na posebej v ta namen sklicanem zborovanju č. g. župnikov ptujske dekanije se je dne 26. oktobra t. l. sklenilo, da se tudi ljudstvo posameznih župnij vdeleži teh popolnih odpustkov. To misel so prvi sprožili naš za dušni blagor tako vneti prevz. knez in škof. V posebnem pismu so tudi želeli, da se došlim romarjem v domačem jeziku pojasni pomen slovesnosti.

Le ta se je razcepila na dva dela; zvečer je bila nemška pobožnost za meščane, predpoldan pa za slovenske romarje iz okolice. Na vernih duš dan ob polu 6. uri zvečer je slovesno petje zvonov s starega stolpa-samoteža oznanilo mestu in okolici otvoritev pomenljivega in milosti polnega časa. Ob 6. uri je čast. gosp. mestni kaplan Pšunder imel uvodno pridigo. Po pridigi so bile slovesne večernice z blagoslovoma pri Viktorinovem oltarju, in to vsak večer tridnevne. Pri istem oltarju so se v proslavo svetnika te tri dni služile skoro vse sv. maše, kakor tudi velika sv. maša ob četrt 11 vsakega dne.

Ganljiv prizor nam je pripravil dan 3. novembra. Okoli devetih je prišla precejšnja procesija iz Vurberga pod vodstvom vlč. g. župnika Gunčerja. Človeku se je milo storilo, ko je gledal moleče in pevajoče množice vrveti v prostorno cerkev. Okoli tri četrt 10 so zvonovi pozdravili dobrih 500 Markovčanov, katere je dovedel ondotni gospod kapelan. Ta gospod je nato v navdušeni, živi besedi bodril romarje, naj ostanejo stanovitni v sv. veri! Ker je bil 3. november ravno praznik sv. Viktorina, bila je pri njegovem oltarju pontifikalna sv. maša, katero so ob obilni asistenci služili vlč. g. prošt J. Fleck. V večjo proslavo jubileja so veleč. gospod prošt dali na lastne stroške oltar sv. Viktorina prenoviti in v kolikor je bilo mogoče, slogu cerkve prikrojiti, za te dni pa bogato oplesti. — Zvečer ob 6. uri je bila nemška pridiga č. g. Stuhca.

Še večje dušno veselje nam je priredila sreda 4. novembra. Dobrih tisoč romarjev je prišlo: s Hajdine, na čelu jim vlč. g. župnik Sorglechner in č. g. kaplan Rožman; od Sv. Marjete pod vodstvom vlč. g. župnika Šuta; in s Polensaka, katere je dovedel vlč. g. župnik Valenko. Skoro nedogledno vrsto so tvorili Marjetčani, Polenskim se je pridružilo precejšnje število Tomaževčanov. — V dobro premišljenem govoru je č. g. Rožman s Hajdine proslavljal Viktorina. Posebno dobro je v uvodu povdarjal, naj se Ptujne vstraši,

ko gleda množice ljudi prihajati od raznih strani; saj niso divja druhal in rope-žalpa sodrga, marveč mirno in verno okoliško ljudstvo; in glasovi, katere je slišati — saj niso divje bojno vpitje, ampak vroče molitve in pobožno petje! — Ta dan so prišli odpustkov dobivat veleč. gg.: dekan Kralj iz Zavrča, župnik Hirti iz Slivnice in župnik Moravec od Sv. Lovrenca nad Mariborom. — Na večer ob 6. uri je čast. g. vikar Horvat slavil sv. Viktorina kot eksegeta, kot neustrašenega boritelja zoper krivoverstvo. Njegov vzgled naj bi tudi zdajne prebivalce ptujskega mesta osrčeval, da se kakor nepremagljiva armada postavijo v boj zoper krive preroke današnjih dni!!

Častit in slaven dan je bil četrtek 5. novem. Toliko ljudstva! Vrhtega so Ptuj počastili in romarje razveselili s svojim obiskom vlč. g. kanonik Jernej Voh iz Maribora, častni kanonik Hajšek iz Sloven. Bistrice, dekan Jakob Caf od Sv. Tomaža s svojim gosp. kaplanom Močnikom, župnik Zadravec od Sv. Lenarta, župnik Menhart od Vel. Nedelje.

Čez 1200 romarjev so privedli č. g. dušni pastirji od najbolj oddaljenih krajev dekanije, in sicer vlč. g. župnik Sinko z vlč. g. vp. župnikom Repičem in č. gosp. kaplanom Ocvirkom do 500 Lovrenčanov; vlč. g. župnik Tomanič s č. g. kaplanom Kozodercem do 500 Vrbanjčanov; okoli 200 Andraševčanov je pa dovedel tamošnji vlč. g. župnik Očgerl.

Reči se mora, da je bil to najsijajnejši dan cele tridnevne. V navdušeni in vznositi besedi je sloviti pridigar vlč. g. Sinko romarjem povedal, zakaj so prišli k oltarju sv. Viktorina, jih pa tudi bodril, naj se po vzgledu sv. Viktorina ne dajo premotiti od nikogar. Neomahljivo naj ostanejo zvesti sv. katol. cerkvi! Katoliško naj bo njihovo mišljenje, katoliško njihovo dejanje, katoliško vse njihovo življenje! Po pridigi je bila slovesna sv. maša, pri kateri so romarji ob spremljanju krasnih novih orgelj tako navdušeno peli slovenske cerkv. pesmi, da smo bili vsi razočarani.

Veleč. in prezaslužni g. prošt J. Fleck so imeli na večer sklepno pridigo, v kateri so z mladeniško navdušenostjo kazali svojim faranom sv. Viktorina kot mučenika, ki je raje umrl, nego bi dal slovo Kristusu in njegovi cerkvi. Pridobil si je s tem nevenljivi nebeški venec, v katerega naj mu Ptujčani še vvezejo troje biserov: njih lastno vero, upanje in ljubezen. Kaj ganljivo je bilo, ko so se potem pri večernicah molile litanije presv. Srca Jezusovega. Naj bi pač v plamenu

je videla ne samo cesta, temveč tudi razni predmeti v obližju.

Akoravno tedaj ni bila taka tema, vendar mi je bilo tesno pri srcu, ko sem sedel zraven Evalda, ki je nenavadno molčal in gledal v noč. V mestu se začujejo vdarci najstare ure.

Konji drviyo naprej po cesti in visoki jagjedi ob potu se prikazujejo in izginjajo kakor blisek. To je bila vožnja bolj po zraku kakor po zemlji. Hotel sem govoriti, pa Evald mi ni dal odgovora. Tako pridemo v vas in v moje veselje je bila gostilna še odprta in v njej mnogo ljudi. Evald še ni nikdar mimo šel, da bi ne pogledal v to gostilno in isto sem pričakoval tudi sedaj; vendar se še on ni ozrl na njo. Zato sem mu rekel: »No, ali ne bova pogledala, kdo je notri?«

»Ne!« odvrne on zamolklo, vendar kakor bi se vzdramil, reče in zadrži konje. »Ako želite, lahko izstopite, jaz konjev ne morem pustiti. Pa hitro, drugače se odpeljem!«

To je zvenelo tako nevljudno, da ga nisem več prosil, ker mi je bilo le za to, ga nekaj ur zadržati in razvedriti. In zopet sva dirjala dalje po cesti mimo raznih znamenj in križev, katerih je bilo obilo postavljenih. Tako sva prišla od glavne ceste na pot, ki pelje skozi gozd.

Nekaj poskusov, se pogovarjati z Eval-

dom, mi je šlo po vodi in tako sem molčal tudi jaz.

Ne morem tajiti, da me je obdajala neka groza ter sem si očital, zakaj sem se udal tej veselici in nisem rajši odpotoval. Vtis prejšnjega pogovora, skrivnostno zarotena noč, samotna vožnja z možem, pred katerim so me obhajali mravljinci in potem še polnočna ura v tem kraju, napravljalo je na me vtis, da sem si lahko očital lahkomišljenost.

Nazadnje sem obrnil vso pozornost na vožnjo, ker sem se bal pri tej hitri vožnji nesreče, tembolj, ker sem opazil, da Evald drži malomarno vajeti. Ko pridemo v bližino gozda, v katerem je skrivnostno »šepetajoča smreka«, plane Evald ob moji strani nakrat kot bi ga zbedel, po koncu, tako, da so mi lasje klobuk privzdignili, ter sem se plašno ogledal okrog sebe. Evald pa zakriči z mozeg pretresujočim glasom: »Gorje!« in pade nazaj na sedež. Vajeti so mu odpadle, kar sem k sreči opazil in jih zgrabil. Toda v tem trenutku skočijo konji nazaj, se vpenjajo tako, da se je oje postavilo po koncu in razgetajo. Hotel sem skočiti z voza, vendar neka skrivna sila me je držala. Ogledal sem se okrog, da bi videl ali zapazil vzrok temu, vendar nisem ničesar videl kakor to, da smo bili ravno pod »šepetajočo smreko«. Znabiti so se vajeti zamotale, da konja ne moreta speljati; po-

skušal sem jih spraviti v red, tepel konja vse zastonj; voz se ni ganil. Vajeti so bile v redu, konja se vspenjata, razgetata, prhata, kopljeta s kopiti, vendar voza nista mogla spraviti z mesta. In Evald? Ali ga je zadel mrtvoud? Tresem ga, kličem po imenu; toda nobenega odgovora. Kolikor sem v temi in v smrtnih skrbeh radi konjev opazil, ležal je Evald naslonjen v sedežu in strmel nepremično v temo.

Še enkrat zavpijem: »Za božjo voljo, Evald! odgovorite mi, kaj vam je? Glejte, voza ni mogoče spraviti z mesta. Kaj se je zgodilo? To je nesreča!«

On pa reče liki umirajočemu: »Nesreča? da, nesreča! Gorje, torej vendar! gorje! ti si!« In v hipu plane zopet po koncu in zavpije: »Domov, domov!« ter pade zopet nazaj.

Mene spreleti mraz, kot bi bil imel mrzlico, vendar, da je Evald pri življenju, mi da pogum, da primem trdneje za vajeti, udarim konje in zavpijem: »V imenu troedinega Boga, naprej!« In v tem hipu potegnejo konji s tako silo, da sem mislil, voz se zdrobi v tisoče koscev in prhajoč drviyo naprej iz gozda, kjer so zvezde zopet mило in mirno gledale na nas.

(Konec sledi.)

ljubezni tega božanskega Srca zgorelo vse, s čemur so ga žalili vdeležniki in nevdeležniki te slovesnosti! Naj bi s tega žarečega ognjišča ljubezni padel močan plamen ljubezni božje zlasti na mesto Ptuj, da bi odslej slovelo po svoji veri, kakor je postalo slavno po svoji preteklosti in častito po mučeniski krvi sv. Viktorina. Vernemu okoliskemu ljudstvu pa bodi to božje srce kakor doslej »kralj in središče vseh src«, bodi mu »vir življenja in svetosti, »vir vse tolažbe«, končno pa »življenje in vstajenje«!

Pred zadnjim blagoslovom se je zapel »Te Deum«. Da, dosti hvale smo Bogu dolžni: za ugodno vreme, da so se mogle vršiti procesije, brez katerih bi jubilej zgubil gotovo polovico ljubkosti, in pa za to, da se je vse godilo brez najmanjšega nereda in tako ne pričakovano svečano.

Naslednje dni do večernic v nedeljo so se vedno prihajali romarji od raznoterih krajev posamič ali v skupinah k oltarju sv. Viktorina. Dobrim 3000 vernikom se je te dni podelilo sv. obhajilo. Koliko jih je pa že doma prejelo sv. zakramente!

To je bil čas, katerega nam je napravil Gospod! Morebiti temu ali onemu to in ono ni bilo po volji, imel je pa veselje Bog in sv. Viktorin kakor tudi vsako pošteno katoliško srce. Z nekako bojznostjo smo gledali v tridnevnicu, stala je vsestranski mnogo napora in žrtev, ko je pa minila, smo rekli: škoda, da to dalje časa ne traja! Božji blagoslov pa, ki so ga pobožne molitve te dni zvale iz nebes, naj na priprošnjo sv. Viktorina vedno ostane med nami!

Državni zbor.

Dunaj, 18. nov. 1903.

Državni proračun za l. 1904.

V prvi seji državnega zbora dne 17. novembra 1903 je predložil finančni minister proračun za l. 1904 ter ga primerno vtemeljil. Zračunil je, da bo imela bodoče leto država preostanke nekaj nad dva milijona kron. S tem, da so se obresti od državnih zadolžnic znižale od 4,2 % na 4 %, država prihodnje leto nad sedem milijonov kron prihrani.

Za finančnim ministrom je govoril ministrski predsednik dr. Körber ter razvijal načrt vladne politike in opominjal stranke k skupnemu delovanju. Po njegovem govoru sta predlagala Nemeč dr. Gross in Čeh Fressl, naj se o govoru ministrskega predsednika v prihodnji seji začne posebna obravnava. Ta predloga sta se sprejela skoraj soglasno. A takoj po tem govoru se je naznanila obstrukcija od strani Čehov. Zahtevali so namreč, da se morajo došli predlogi dobesedno prečitati. To je trajalo precej dolgo, kajti vložilo se je od vseh strank mnogo predlogov. Vseh nujnih predlogov, o katerih se imajo vršiti obravnave, predno se razgovarja o državnem proračunu, o pogodbi z Ogrsko, o kupčijskih predlogih z zunanjimi državami itd., že vloženi do sedaj 97. Pride pa k njim v prihodnji seji tudi še nujni predlog »Slovenske zveze« (katoliški Slovenci, Hrvati, Rusini in katoliški Čehi) o postopanju sodišč proti koroškimi Slovencem. Zadnji čas nočejo na Koroškem sodišča več prepustiti, da bi Slovenci in njihovi zastopniki smeli pri sodnijskih obravnava govorniti slovenski. Pri tej priložnosti se bo v zbornici govorilo tudi o krivicah, katere se godijo nam Štajarskim Slovencem.

Deželni zbor štajerski.

Gradec, 15. novem.

Volitev v deželno prizivno komisijo glede osebnega dohodninskega davka.

Deželni odbor ima pravico, izvoliti polovico udov v to komisijo. Iz cele zbornice je bil zraven nemških članov izvoljen posla-

nec Robič, izmed kmetskih poslancev pa poslanec Roškar. Obadva sta dobila vse glasove.

Vinska klavzula.

V seji dne 10. novembra se je razpravljalo o predlogu vinarskega odseka, naj se zahteva od vlade, da, ko bo sklepala novo pogodbo z Italijo, skrbi, da se ob uvažanju laškega vina v Avstrijo zviša carina. Konservativci Schweiger je nasvetoval, naj se v predlogu naravnost izreče, da bo carina zopet znašala 40 K v zlatu za 100 litrov laškega vina. Temu se je ustavil grof Stürgkh, rekoč, da ne smemo vladi vezati rok pri tem pogajanju z laškim kraljestvom. Naj se v sklepu torej samo izreče, da po novi pogodbi z Italijo se mora povišati carina za laško vino. Koliko naj znaša to povišanje, se mora prepustiti vladi.

Proti grofu Stürgkhu je govoril baron Rokitsky. Toda večina deželne zbornice je sprejela predlog vinorejskega odseka ter odklonila predlog poslanca Schweigerja glede carine z 20 gl.

Deželna vinska klet.

Že l. 1893 je naročil deželni zbor dežel. odboru, naj ukrene, da se napravi vzorna vinska klet, kjer se bodo razstajljala vina iz različnih štajerskih vinskih okrajev. Temu predlogu sta se ustavljala grof Kotulinsky in baron Störk. Obadva sta trdila, da se z vinom v deželni kleti ne more pečati deželni odbor; ta posel naj opravlja zveza deželnih zadrug. Ta predlog se je tudi sprejel.

Sprememba dežel. volilnega reda.

Koliko let se peča deželni zbor s spremembo dežel. volilnega reda! Vedno je zavrgla nemško-narodna večina vse pravične zahteve manjšine deželnega zbora. Da so se tudi zadnja pogajanja razbila, temu je bil sledeči vzrok: Nemška večina je dovolila sicer kmetskim poslancem dva deželna odbornika, toda večina je ob enem zahtevala, da se mora tudi število deželnih odbornikov za mestno skupino za enega odbornika pomnožiti. Dosedaj ima veleposestvo 1 dežel. odbornika, mesta in trgi štiri odbornike, kmetje pa enega odbornika. Če bi se bilo ugodilo zahtevi večine, bi imelo v prihodnje veleposestvo 1 odbornika, mesta in trgi 5 odbornikov in kmetje 2 odbornika. Kar bi torej kmetska skupina na eni strani dobila, bi na drugi zopet zgubila. Pogajanja v splošni volilni spremembi so se torej razbila. Zato je manjšina začela z obstrukcijo, da tako večino prisili, da se mora nekaj zgoditi. Tu spravi večina deželnega zbora na svitlo predlog, ki so ga pred par leti nasvetovali konservativci, namreč: tisti štirje volilni okraji, ki volijo na Štajerskem v splošni skupini štiri poslance v državni zbor, naj volijo tudi v deželni zbor in sicer vsak okraj po dva deželna poslance. Potemtakem bi se število deželnih poslancev pomnožilo za osem. Dne 10. novembra je predlagala večina, naj se vsak izmed teh štirih okrajev razdeli v dva volilna okraja. V vsakem izmed osem volilnih okrajev se bo torej volil po eden deželni poslanec. Kar zadeva slovenski del dežele, se nasvetuje ta-le razdelitev:

Za sodnijske okraje Celje, Vranksko, Gor. grad, Laško, Šoštanj, Konjice in Slovenjigrad — eden poslanec;

Za sodnijske okraje Ptuj, Ormož, Št. Ljart, Rogatec, Šmarje, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer, Gornja Gadgona — eden poslanec;

Za sodnijske okraje Radgona, Cmurek, Ivnik, Arvež, Marenberg, Maribor, Slovenska Bistrica — eden poslanec.

V vseh volilnih skupinah, torej v tej novi, kakor v kmetski skupini, se bo volilo tajno in direktno. Vsak volilec bo volil ne več volilne može, temveč naravnost kandidata. V tej novi splošni skupini bodo občine s 400 prebivalci volile v svoji domači občini. Občine z manj-

šim številom prebivalcev se združijo, da volijo skupaj.

V tem trenutku, ko to pišemo, se vrši obravnava o tem postavnem načrtu. Upanje imamo, da se stvar srečno dožene.

Nadaljna razprava o proračunu.

Pri razpravi o sadjerejski in vinorejski šoli v Mariboru je izrekel gospod Roškar željo, naj bodo učiteljski pripravniki dobro poučeni o poljedelstvu, da bodo kot učitelji mogli ljudstvo v tej stroki poučevati. Nadalje povdarja, da bi bilo potrebno, pouk v sadje- in vinorejski šoli vpeljati v slovenskem jeziku, da ga bodo gojenci razumeli in v dveh letih, namesto kakor zdaj v treh letih, dovršili to šolo. Njemu je odgovarjal grof Franc Attems v imenu deželnega odbora, da je to na korist slovenskim učencem, da se naučijo nemščine, čeravno zgubijo zastoj eno leto. To je nemška modrost! Na ta ugovor grofa Attemsa je odgovarjal dan pozneje poslanec Žičkar.

Zastran kemičnega preskuševališča v Mariboru je zahteval gosp. dr. Jurtela, naj se tam preiščejo vsa štajerska vina in naj se sestavi vzorec našim vinom, da se ne bodo več v svetovni trgovini zavrgla ali smatrala kot narejena, čeravno so pristna.

V četrtek, dne 12. novembra je bila obravnava o proračunu za l. 1904 in razgovor o tem, za koliko odstotkov se naj pomnožijo deželne doklade. Večina finančnega odseka je predlagala, naj poskočijo deželne doklade od 45 % na 50 %. Pri tej priliki je navedel poslanec Žičkar glavne vzroke, radi katerih ne morejo slovenski poslanci glasovati za povišanje deželnih doklad. Glavne pritožbe štajerskih Slovencev proti deželnemu odboru so: nemško uradovanje s slovenskimi občinami in okrajnimi zastopi; nemški napisi na deželnih bolnišnicah in železnicah; nepotrebno nemško žensko učiteljsišče v Mariboru; nemška sadjerejska in vinorejska šola v Mariboru, kjer zgubivajo slovenski sinovi po nepotrebnem celo leto, ker se morajo mučiti z nemškim jezikom itd. Govor se ob svojem času objavi.

Nova skupina pri volitvah za deželni zbor.

Ker so se vsa pogajanja med večino in manjšino v dežel. zboru razbila glede pomnožitve poslancev za kmetsko in mestno skupino, je povzela nemška večina predlog manjšine glede ustanovitve splošne skupine pri volitvah za deželni zbor. Volilci bodo vsi davkoplačevalci, ki volijo med veleposestniki, mestjani in kmeti, ob enem pa tudi tisti, ki manj kot 10 kron direktnega davka plačujejo, ali če tudi sploh nobenega davka ne plačujejo. Na Slovenski Štajer prideta dva nova poslance. Kateri okraji volijo skupaj, je »Slov. Gosp.« že zadnjič naznanil. Postava je za kmetsko in slovensko ljudstvo dobra. Toda treba bo, da se vsakdo tudi volitve v deželi. Volilo se ne bo več po volilnih možeh, ampak naravnost bo vsakdo imenoval poslanca in sicer tajno po listkih. Če se pa kmetsko ljudstvo volitve ne bi vdeleževalo, bodo zmagali mestjani, ki pojdejo gotovo vsi k volitvi.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Okrajni komisar dr. J. vitez Koch-Thaheimb pri okrajnem glavarstvu v Celju je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Konjicah.

Iz pošte. Poštna odpraviteljica Julijana Šusteršič je imenovana za poštno pomožno uradnico v Brežice. — Poštni asistent gosp. Franc Irgolič je prestavljen iz Celja v Maribor.

Mariborske porotne obravnave. V pondeljek je stal pred porotnim sodiščem 23letni hlapec Franc Mlaker, ker je 18. maja v Slovenji vasi zabodel hlapca Vinc. Droljela

tako nevarno, da je vsled tega umrl. Ker se mu ni moglo dokazati, da ga je s tem namenom zabodel, da bi ga usmrtil, ampak kakor se je izgovarjal, storil je to v silobranu, bil je obsojen na tri mesece ostrega zapora. — V torek, dne 17. t. mes. je bila obsojena 20letna Genovefa Bračič na dve leti težke ječe. Bračič je ukradla 3. aprila t. l. hišniku Alojziju Zechner v Mariboru hranil. knjižico, glasečo se na 824 K, potem 18 K denarja, Antoniji Zechner 21 K in dne 21. julija t. l. Ani Dobič v Novi vasi obleke in drugih stvari v vrednosti 23 K. Nadalje je obtožena ponaredila svojo delavsko knjižico. — Včeraj, dne 18. t. m. je bila tožiteljica Julijana Mustafa, ki je tožila W. Blanke, Jahn, Drevenšegg in Spritzey zaradi razžaljenja na časti, oziroma zaradi tiskovnega prestopka. Vsi štirje obtoženci so bili oproščeni.

Občina Zamarkovo z Lormanjem sta imenovali v svoji seji dne 8. t. m. velec. g. deželno-sodn. svetnika dr. Josipa Kronvogina častnim občanom.

Mariborske novice. Danes se vršijo volitve v občinski zastop za III. razred. Kandidate je postavila nemško-nacijonalna in socijaldemokratska stranka.

Slovenščina pred mariborskim potrošnim sodiščem. Čudno se nam zdi, da slovenski odvetniki istokrat, kadar zastopajo slovenske tožitelje, ne pisujejo obtožnic vsakokrat v slovenskem jeziku, ampak tudi v tujščini. Od nemško-mislečih sodnikov vedno zahtevamo, da naj govore in pišejo v našem slovenskem jeziku, kadar imajo opraviti s Slovenci, mi sami pa se tega pravila ne držimo. Če bomo brezbržni, nastale bodo polagoma razmere kakor sedaj na Koroškem. In potem bo nemara prepozno!

Dajte nam kmetijske šole! Na kmetijski šoli v Grmu na Kranjskem je letos 35 učencev. Izmed teh jih je šestnajst slovenskih Štajercev, 14 Kranjcev, 4 Primorci in 1 Korošec. Pred kratkim je g. Korošec v uvodnem članku dokazoval, kaka nujna potreba je slovenska kmetijska šola na Spod. Štajerskem. Tudi ta izkaz o učencih kmetijske šole v Grmu zopet dokazuje, da je klic slovenskih Štajercev po kmetijski šoli popolnoma opravičen.

Kaj nam država da? V državnem proračunu za l. 1904 je za zgradbo poslopja pri Celju (Berks-Dečko-Baš-eva krivda!) za samostojne gimnazijske razrede celjske določeno, čujte in strmite, celih 5000 K! S tem se še viničarska koča ne sezida, ne pa moderno gimnazijsko poslopje. Nadalje je določeno za zgradbo mostu čez Pesnico v mariborskem okraju 15.000 kron, za zgradbo ceste iz Ljubna v Luče 10.000 K, za zgradbo mostu čez Savo in Krko pri Brežicah 20.000 K, za zgradbo mostu čez Dravo nad Marnbergom in Vuhredom 3500 K, za regulacijo Savinje pri Celju 17.600 K, za regulacijo Mure od Gradca do ogrske meje 90.000 K, za varnostne priprave ob Dravi od Maribora do Središča 50.000 K, za regulacijo Voglajne pri Celju 2640 K, za poslopje okrožnega sodišča v Celju 141.000 K, za nakup poleg tega poslopja stoječe hiše pa 40.000 kron.

Urednik „Štajerca“ — odslovljen. Ptujski nemškutarji in Nemci so postali nezadovoljni z dosedanjem urednikom, špicanim teologom Drevenšekom ter so ga odslovlili. Premalo je znal agitirati za nemško stvar ter za nemške trgovce in krčmarje!

Otrok zgorel. V Leitersbergu pri Mariboru je prišla v soboto, dne 14. t. mes. 3 letna hčerkica uradnika južne železnice Mašica, ko je bila sama v sobi, preblizu vrat na peči, vnela se ji je obleka ter je dobila smrtnonevarne opekline, vsled česar je zadnjo nedeljo v mariborski bolnišnici umrla.

Framske novice. V Framu se je prodalo letošnje cerkveno vino liter po 70 vin. — Tukaj dobimo s 1. decembrom policaja.

Cirkovce pri Pragerskem. Poroča se nam: Dne 8. t. m. sta se prepirala zakonska Kaizer, ko sta prišla zvečer domov. Martin Osenjak je hotel braniti ženo, vsled česar se je Kaizer tako razjezil, da je vstrelil za njim ter ga nevarno ranil v trebuh. Ranjenega so prepehali v graško bolnišnico.

Železnica Grobelno—Rogatec se ni dodelana in se zato promet na njej še ne more začeti 18. t. mes., kakor je bilo nameravano.

Ogenj. Vas Dobova je bila dne 13. t. m. ob 8. zvečer v veliki nevarnosti. Veliki kozolec, napolnjen s krmo, last Iv. Gerjeviča, je bil nakrat v plamenu. Da ni bilo hitre pomoči domačih in sosednih brizgalnic in mirnega zraka, bi vsa pogorela. Kako je ogenj nastal, se ne ve. — Na starih Sv. Gorah pri Podstredi je predzadnji teden ogenj vničil dvema gospodarjema skoro vse imetje in gospodarsko poslopje. Jednemu je zgorela hiša do tal. Ogenj je nastal po neprevidnosti.

Volitve za cenilno komisijo za osebni dohodninski davek se vršijo v sledečih dnevih: Za cenilne okraje: Celje, mesto dne 3. in 4. decembra, Celje okraj dne 30. t. m. in 1. decembra, Ljutomer dne 30. t. m., 1. in 2. decembra, Maribor mesto 5., 7. in 10. decembra, Maribor okraj dne 10., 11. in 12. dec., Ptuj mesto dne 3. decemb., Ptuj okolica dne 10. dec., Brežice dne 26., 27. in 28. t. m., Slovenjgradec dne 25. t. m. Natančne določbe za posamezne okraje so razvidne iz dotičnih razglasov, ki so se doposlali občinskim uradom. Davkoplačevalec, ki ni dobil volilne legitimacije, naj isto zahteva pri okrajnem glavarstvu oziroma mestnem uradu. Volilni listki z legitimacijo se lahko pošljejo tudi frankirano s pošto na volilno komisijo.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Dne 8. julija lanskega leta je pri nas komisija iskala pripravnejšega torišča za pokopališče; sedanje je namreč jako mokrotno. Pričujoči so bili gg.: vodja c. kr. okrajnega glavarstva ljutomerskega, okrajni zdravnik, okrajni inženir, cerkveno predstojništvo, cerkveni skladni odbor, občinski predstojniki. Iskali so in kopalni na raznih krajih, pa boljšega zemljišča od sedanjega niso našli. Zato se je izvolil odbor štirih mož, naj dalje išče. Nek odbornik je naznanil ces. kr. okr. glavarstvu dvojno torišče, o katerem je mislil, da se bo tam menda našlo pesečno zemljišče. Vršila se je 1. septembra spet komisija; pa našli so le ilovico. Toraj ne ostaja drugo, kakor doseadanje pokopališče za toliko povečati, da pridejo grobovi še le za 25 let na prekapanje. Štajerc! nekdanj letos na spomlad si nam ponujal svojega »Popotnika«, da bo nam pomagal poiskati primeren prostor. No, pošlji ga no, naj pride iskat in tudi kopat, vsaj je preljubezniv mož; in če kaj primerne izkopa, naj naznani c. kr. okrajnemu glavarstvu ljutomerskemu.

Umrli je minuli teden na jetiki Franc Mihelak, postrešek v ptujski bolnišnici. Čez štiri leta je opravljal svoj požrtvovalen posel.

Dramlje — nova šola. Dne 16. t. m. se je blagoslovila tukajšnja nova šola. Nabrlo se je v kljub slabemu vremenu veliko ljudi in večidel vsa šolska mladina. Ob 9. uri je bila sv. maša z blagoslovom, pri kateri so izvršno peli šolarji; spremljal jih je na orgljah g. nadučitelj Košutnik. Po sv. maši so šli vsi šolarji in občinstvo k novi šoli, katero so blagoslovili gosp. katehet Novak in imeli prav lep podučljiv govor o pomenljivosti današnjega dneva. Slovesnost so zaključili s trikratnimi živijo-klici na papeža, našega svitlega cesarja in na naš slovenski narod!

Celjske novice. Savinja je po neprestanem deževju izstopila iz struge. Bati se je zopet velike škode, ker voda še vedno narašča. — Podporno društvo za uboge učence c. kr. samost. in slov. gimnazijskih razredov ima svoj občni zbor v soboto, dne 21. t. m. ob 2. uri popoldne v Šolski ulici št. 21, konferenčna soba.

Porotne obravnave v Celju se začno

prihodnji ponedeljek, dne 23. t. m. Dne 23. nov. je tožen Avgust Korun radi tatvine in Karol Plesnik radi ropa, dne 24. t. m. Josip Kosem, bivši tajnik okraj. zastopa celjskega radi goljufije; dne 25. Andrej Marinc radi požiga.

Nesreča na železnici. V noči od srede na četrtek dne 12. t. m. sta trčila brzovlak in poštni vlak na postaji Štore. K sreči sta zapazila strojevodja pravočasno nevarnost ter začela zavirati, sicer bi se bila vlaka s strahansko silo zaletela drug v drugega in nesreča bi bila grozna. Tako so pa bili samo nekoliko poškodovani strojevodja in baje trije popotniki. Enemu je baje padel pri sunku kovček na glavo. Tudi vozovi so bili nekoliko poškodovani. Promet je bil za dalj časa ustavljen.

Volitve v cenilno komisijo za osebno-dohodninski davek. Uradni list c. kr. okraj. glavarstva celjskega je prinesel v 16. svoji številki od dne 12. nov. razglas, s katerim se naznanja, da se izključijo sledeči udje in njih namestniki cenilne komisije za osebno dohodarino za cenilni okraj mesto Celje: udje Gustav Stiger, Maks Rauscher, Anton Eichberger ter namestnika: Viktor Schwab in Janez Prettnar. Nove volitve se vršijo tekom meseca decembra 1903. Z ozirom na dejstvo, da cenilna komisija določa posameznikom za osebne dohodke davek, je za vsakega davkoplačevalca velike važnosti, kdo da je v tej komisiji. — Neodpustljiva nemarnost je naša brezbržnost za volitve teh oseb. Ali ne bi bilo pametno, da se narodni boritelji različnih davčnih okrajev snidejo ter listino volilcev sestavijo in imena oseb naznanijo, katere naj volijo volijo, da bodo pravično in pametno, ne pa kakor se je dozdaj dostikrat zgodilo, površno in po šabloni sodili. Naj bodo zastopani v vrsti teh oseb cenilne komisije različni stanovi: kmečki stan, trgovski stan, učiteljski in duhovski stan. Prepričani smo, da če pridejo Slovenci skupno na volišče in če se nam imena onih naznanijo, katere naj volimo — zmagamo povsodi in da bode narodna cenilna komisija za nas ugodnejši sodila kakor pa naši nasprotniki. Ubogemu deželanu naštevajo davka, da kar zija, medtem ko se meščani in tržani — recimo kratko: nemškutarji — v pest smejiyo. Dne 1. decembra bo v Celju volitev v cenilno komisijo, pridimo vsi volit in volimo enoglasno naznanjene osebe!

Dobrna pri Celju. Deželni odbor hoče za Dobrnske toplice nov vodovod narediti in je deželni inženir že meril v ta namen svet od studenca, ki je last narodno zavednega in imovitega kmeta Sedevšeka, do male vile »Styria« poleg hiše duhovskega društva. Velika nepravilna je namreč bila dozdej za stanovalce teh hiš, ker ni bilo blizu pitne zdrave vode. Toplice pa potrebujejo tudi vode za temperiranje toplih in za mrzle kopeli. Stari vodovod, ki je precej veliko denarjev stal, je za nič, ker je voda kalna in včasih jako nesnažna. Tudi novo mrzlo kopel name-rava staviti dežela med »Milchmariandl« in vilo »Styria«. Dela na župnišču in župnijskih poslopih so dovršena in nudi belo, snažno župnišče z lepim balkonom prav prijazno lice. Župnijski vodovod posluje izvršno in je voda izvanredno za naš kraj stalno čista in okusna ter dosti obilna za župnijske potrebe. Vesela Dobrna utegne še veselejša postati, če bodo občani začeto narod.-gospodarsko delo srečno nadaljevali in v edinstvi skrbeli za povzdigo kmečkega našega stanu!

Umor. Železnični delavec Jožef Debelak v Žalcu je minoli teden zaklal mesarskega pomočnika Albina Jankoviča. Kakor se govori, je bil Debelak k umoru neke osebe najet ter je pomotoma umoril Jankoviča. Debelaka so izročili okrožni sodniji v Celju.

„Slovenski novi testament in novo sv. pismo“, tako je naslov protestantovskim knjižicam, ki jih neki zaraščeni možicelj nosi in širi po kozjanskem okraju. Nepoučeni ljudje z veseljem segajo po teh ničvrednih

protestantovskih knjigah, nevedoč, da se prodaja v njih strup nevere in protestantizma. Tako je ta možicelj te protestantovske knjižice nosil minuli teden po kozjanski župnji in marsikaterega ubogega ter nevednega kočarja ali kmeta opeharil in dobil na svoje limanice, da je kupil res za male krajcarje te knjige, nevedoč, da je z njimi kupil nekaj strupa nevere in protestantizma. Svarimo vas, ljubi kmetje, ne verujte temu krivemu preroku, ki v obliki lepih knjig prodaja vam krive verske nauke.

Iz Konjic se nam poroča: Minoli teden dne 11. t. mes. okoli 9. zvečer se je zopet razlegal po našem trgu klic: »Ogenj! Gorelo je gospodarsko poslopje gospe Katarine Verbnik. Vkljub pomoči požarne brambe je zgorelo gospodarsko poslopje s svinjskim hlevom do zida, preprečila je samo, da se ni ogenj razširil na sosednja poslopja, od katerih je bil posebno hlev g. Reš v veliki nevarnosti. Sumi se, da je ogenj zanetila hudobna roka.

Častno občanstvo je podelil občinski zastop na Vranskem dosedanemu županu, gospodu Simonu Osetu, v priznanje zaslug za občino. Radi priznamo, da je gospod Oset v narodnem oziru, kjer se gre proti Nemcem, zlasti ob volitvah, velezaslužen, a še bolj bi bil, če ne bi netil domačega prepira. To je dalo baje raznim občanom povod, da so se pritožili proti častnemu imenovanju.

Delitev občin. Cesarjevo potrjenje je dobil zakon deželnega zbora štajerskega, ki določa delitev občine Vransko v dve novi občini in sicer: Trg Vransko ter Okolica Vransko ozir. Prekop. Sedaj bo gotovo nastal mir med tržani in okoličani, ker bodo dobili vsak svojo občino, dočim so se prej bojevali za gospodarstvo v dosedanji skupni občini.

Najnovejše vesti. »Slovanska zveza«, v kateri so naši štajerski slovenski poslanci, je hotela v zadevi koroških jezikovnih razmer s Tavčarjevo stranko uprizoriti skupno akcijo ter predlagala, da stavita nujni predlog dr. Ploj in dr. Ferjančič. Tavčarjeva stranka pa je to ponudbo odklonila ter s tem pokazala, da noče niti v odlično narodnih stvarih složnega nastopa vseh jugoslovanskih poslancev.

Nečuvna draginja svinjskih kož. Svinjske kože so trenutno dosegle tako visoko ceno, kakor še nikdar popred. Tovarnar Karol Pollak v Ljubljani jih plačuje po 57½ krajcarjev kilo za lepo blago in po 35 krajcarjev za škarto, če se mu blago prinese v trgovino na Dunajski cesti št. 23. — Ta izredna cena se ne more dolgo držati, ker je previsoka; zato svetujemo, da se mesarji, kmetovalci i. t. d. te izredno ugodne prilike, svinjske kože dobro v denar spraviti, hitro poslužijo.

Cerkvene stvari.

Soupravljaj bo župnijo Sv. Roka v Sielah č. g. Anton Šlander, nadžupnik in dekan v Staremtrgu, župnijo Sv. Primona na Pohorju č. g. Henrik Verk, nadžupnik in dekan v Vuhredu.

Razpisana je župnija Siele do 15. dec. in Sv. Primona na Pohorju do 21. decembra.

Smrt. 14. nov. je bil pri Sv. Primonu na Pohorju pokopan č. g. Adolf Sraobtnik. Rojen je bil l. 1839., posvečen l. 1871. Bil je kaplan v Šmarji, v Ribnici sedem let ter župnik pri Sv. Primonu skoraj 24 let. 12 č. g. duhovnikov in veliko ljudstva ga je spremlilo k zadnjemu počitku. Naj počiva v miru!

Sedemdesetletnico svojega rojstva je obhajal dne 16. nov. preč. g. M. Koren, duh. svetovalec in župnik v Žalcu in sicer na svojem rojstnem domu v Framu, kjer gospodari vrli narodnjak in župan Matevž Koren. V farni cerkvi je blagi starček daroval sv. mašo za svoje rajne stariše, potem obiskal njih grob na pokopališču, kjer je ginljivo lepo molil. Častitljivemu, zaslužnemu možu kličemo: Še na mnoga leta!

Društvena poročila.

Strelnski večeri v Mariboru. Skupni strelnski večeri čitalnični in »Športnega društva« Maribor začnejo s 24. dnevom t. m. in se vršijo redno vsak torek v čitalničnih prostorih v Narod. domu.

Dijaška kuhinja v Mariboru je imela v četrtek, dne 12. t. m. svoj letošnji občni zbor z običajnim vspešnim. Najvažnejša točka je bilo obračunjenje za šolsko leto 1902/3. Iz njega je razvidno, da je bilo v imenovanem letu dohodkov 3947.74 K, stroškov pa 4120.30 K, toraj primanjklaja je 172.56 K, ki se bo moral iz letošnjih dohodkov pokriti. Pri volitvi bili so voljeni: za predsednika ravnatelj dr. Ivan Mlakar, za tajnika prof. dr. Ant. Medved, za blagajnika prof. Jakob Kavčič, v odbor pa so izvoljeni: dr. Jernej Glančnik, dr. Radoslav Pipuš, oba mariborska odvetnika, in profesorja Ivan Vreže in dr. Anton Jerovšek. Med dijake se je bilo razdelilo vsak dan povprečno lansko leto 52—57 obedov, toraj skupno nad 17.000 celo leto, do sedaj najvišje število v tem oziru. Od tod pa tudi izvira zgoraj omenjeni primanjklaj. Društvo je tudi zadnje leto našlo veliko izbornih in požrtvovalnih dobrotnikov; imenoma moramo omeniti: dr. Jerneja Glančnik, dr. Ivana Mlakar, nadžupnika Lenarta in vpokoj. župnika Seliča; bodi jim s tem izrečena najpristronejša zahvala! Posebno hvaležnost smo dolžni slovenskim Posojilnicam, tako je v prvi vrsti imenovati Mariborsko Posojilnico, ki je glavni steber našega društva, darovala je letos 100 K, potem z vso spoštljivostjo navedemo Posojilnico v Ormožu (obe), v št. Lenartu, v Makolah, Slov. Gradcu, v Konjicah, Ptuju, Framu, Šmarju in Sl. Bistrici; slava in čast jim! Zdatno svoto za naše društvo ste nabrali odlični in v narodnem oziru neumorno delavni gospe dr. Glaserjeva in dr. Rosinova v Mariboru ter včas. g. župnik Martin Medved. Bog povrni obilo vse darove naših tako dobrih in veledušnih dobrotnikov! Dobro delo ste storili v prid naše preljube slovenske mladine, njena hvaležnost vam je za vselej zagotovljena. Prosimo pa, da nam zvesti ostanete še v bodočnosti, podpirajte kolikor vam je le moči naše prekornostno društvo! Mladina je silno potrebna, a zagotavljamo vas, — tudi vredna vaše plemenite podpore. Letos je število isto, kakor lani, stroški zelo veliki, toraj: priskočite nam na pomoč v svoji priznani narodni ljubezni in neosahljivi požrtvovalnosti! Živeli! — Odbor.

Družba duhovnikov. Dne 11. t. mes. so se pri občnem zboru družbe duhovnikov spremenile nekatere točke družbenih pravil ter se je izvolil tudi novi odbor in sicer: predsednik preč. g. L. Herg, podpredsednik preč. g. dr. Mlakar, tajnik č. g. Jak. Kavčič, blagajnik č. g. dr. Ant. Jerovšek, odborniki č. g. opat Fr. Ogradi, A. Hajšek, F. Hirti, M. Štrakl in dr. Kovačič.

Bralno in gospodarsko društvo „Skala“ pri Sv. Petru pri Mariboru ima v nedeljo, dne 22. t. m. svoj ustanovni shod. S tem je ustrezno dolgoletni želji šentpeterskih Slovencev. Upamo, da se bode vsak oklenil tega društva ter ga podpiral, da bode društvo rastlo in procvitalo ter liki svojemu imenu stalo trdno kakor skala, nepremagljiv branik našega naroda.

Od Sv. Benedikta v Slov. goricah. Veselica našega bralnega društva se je v nedeljo, dne 15. novembra izvršila na najkrasnejši način. Udeležba je bila jako obilna. Počastili so nas gostje od Negove in Sv. Ane, od Sv. Trojice in Sv. Lenarta, iz Maribora, od Sv. Barbare in od Vurberga, celo iz daljnega št. Ilja sta prikoralala dva junaška mladeniča. Veselico je otvoril s kratkim nagovorom podpredsednik društva, veleposestnik Fr. Zupe, tamburaši so zatamburali, mešani zbor pa je zapel pesem »Rožici«. Čast. gosp. kaplan Gomilšek je na to v svojem govoru povdarjal potrebo prave izobrazbe za vse

naše stanove, zlasti še za mladino. Izobrazba, ki jo dobiva slovenski rod, je trojna, predšolska, šolska in pošolska. Treba je, da slov. stariši v pravem krščanskem in narodnem duhu odgojujejo svoje otročiče že pred vstopom v šolo, treba je, da to odgojo učitelji in katehetje v istem duhu nadaljujejo v šoli in da jih najkrepkeje pri tem podpirajo stariši. Srečen kraj, kjer vlada prava vzajemnost in ljubezen med stariši in šolo ter učiteljstvom. Ko otroci izstopijo iz šole, pa jim podajajo nadaljno izobrazbo naši časniki in dobre knjige, najbolj pa naša bralna društva, katerih bi se naj oklenila naša mladina z vsem ognjem. Govornik še poda sledeče nauke glede čitanja knjig in časopisov: 1. Premisli večkrat kar si prečital, da ti kaj ostane za življenje. 2. Čitaj s peresom t. j. koristne reči in nauke si zapisuj; ob gotovem času vse prav pride. 3. Razgovarjaj se z drugimi o prebranih knjigah. 4. Izbiraj posebno koristne knjige. Čitaj zlasti knjige, iz katerih se veliko lahko naučiš za svoj stan in poklic, zakaj nekaj velja, kdor kaj ima, več velja, kdor kaj zna. Ako se bo izobraževal naš mladi rod v pravem krščanskem in narodnem duhu in na pravi način, potem smemo opravičeno upati, da dobimo v bližnji prihodnosti iz naših mladeničev in deklet prav veliko bogoljubnih in rodoljubnih mož in žen, ki bodo vse drugače delovali za slavo in napredek slovenskega naroda, kakor je bilo do sedaj v navadi. Po govoru je kaj lepo zapel mešan zbor pod vodstvom marljivega pevovodje učitelja Breganta pesmice: »Kdaj mor'mo piti« in »Po zimi iz šole«. Zelo nam je ugajal »Venček narodnih pesmi I.«, ki so ga zapele naše domače pevke. Dekleta: Malika Letnikova, Malika Klobasova in Matilda Tomažičeva pa so izvrstno deklamovale pesmice »Slanica«, »Zatorej« in »Zapuščena ribica«. Najzanimivejša točka je bila seveda svetopisemska igra »Egiptovski Jožef«. V prekrasnih egiptovskih oblekah so nastopili igralci, naši mladeniči, ki so se, kar je bilo mogoče, potrudili, da bi nam pripravili pravi vzitek s to igro, ki je prav težavna, ako se hoče z njo doseči pravi učinek. Seveda so bili igralci pri posameznih prizorih in po končani igri burno odobravana in pohvaljeni. Ker je igra jako ugajala, se še bode ponavljala na Štefanovo. Posebno veselje nam je napravilo 7 vrlih deklet od Sv. Barbare pri Mariboru, ki so nam zares krasno zapele »Venček narodnih pesmi III.« Pač marsikdo je pri poslušanju milih glasov naše narodne pesmi vskliknil: O kako lepa, kako mila je vendar slovenska pesem! Vsa čast navdušenim narodnim barbarškim pevkam! Veselico je zaključila deklamacija z živo podobo »Večna luč« iz Mohorjevega koledarja za 1903. Dan je predstavljala Matilda Tomažičeva, jutro pa Malika Klobasova. Posebno lep je bil prizor, ko je noč premagana od dneva padla na kolena pred podobo presv. Srca Jezusovega, ki je bila čudovito lepa vsled bengalične razsvetljave. Deklamovalki ste kaj dobro izvršili svoji nalogi.

„Slov. pevsko društvo v Ptuju“ je imelo svoj občni zbor v nedeljo 8. novembra t. l. Po predsednikovem pozdravu prečital je tajnik in na to blagajnik svojo poročilo; obe poročili sta se vzeli na znanje. Omenimo le, da je imelo društvo v tekočem letu sledeče dohodke: društvenina iz Maribora 39.95 K, iz Celja 20.95 K, iz Ptuja 36 K in Polensak 1 K. Vsem gg. poverjenikom izreka odbor tem potom najiskrenejšo zahvalo. — Predsednikom »Slov. pev. društva« bil je zopet enoglasno voljen g. Zupančič, v odbor pa č. g. o. Lenart Vaupotič, gg.: Kaukler, Muršec in Kajnih; namestnikoma pa gg. Ozmeč in Slavinec. Vnanjim odbornikom bili so voljeni gg.: dr. Janko Bežjak, prof. Fr. Orožen, dr. Juro Hrašovec in Fr. Zacherl; namestnikoma pa gg. Fr. Podobnik in Anton Porekar. Revizorjem so bili voljeni gg.: prof. Zelenik, Babič in Skuhala. Ker v tekočem letu ni bilo mogoče prirediti pevskega koncerta zaradi različnih vzrokov, sklenil je odbor, da

se priredi v prihodnjem letu veliki pevski koncert v začetku meseca avgusta v Mariboru.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov je imelo minolo nedeljo občni zbor v Celju. Društvo šteje 126 rednih, 7 ustanovnih in 18 podpornih udov. Sklenili sta se resoluciji glede zavarovanja za starost in onemoglost zasebnih uradnikov in njih družin, uvedanja nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah; izrekla se je posebna pohvala poslancema Žičkarju in Berksu za njihovo delovanje v prid društva. Odbor se je izvolil sledeči: Predsednik z vsklikom tov. Ivan Bovha, odborniki: tovariši Fran Moškon, Ivan Dobršek, dr. Ljud. Štiker, jur. Rasto Fašalek, dr. Vladisl. Pegan in Josip Kolar; namestniki: tov. Jos. Goričan J. Prelec in Robert Pohar; vsi v Celju. Računskima pregledovalcema se izvolita tov. Jos. Christof v Ljubljani in Štefan Kamenšek v Mariboru.

Iz drugih krajev.

Umetnost, katero le malokdo ume je, v miru živeti s prepirljivimi ljudmi, ki bi se vsako minuto radi kregali. Moder mož, ki pa je znal to umetnost, razodel jo je svojemu prijatelju: »Razumen mož in nespameten mož niti slamnate bilke ne bosta raztrgala. Če namreč nespametni vleče, pametni odneha, in če oni odneha, vleče ta. Če pa prideta dva nespametna vkup, raztrgala bosta železne verige.«

Šaljiv ponarejalec denarja. Nedavno je zajela italijanska policija mnogobrojno zločinsko družbo, ki je preplavljala vso južno Italijo in Sicilijo s ponarejenimi bankovci. Poglavar ponarejalcev je neki Orsini, pri katerem so tudi našli prostorno delavnico in inozemskih bankovcev za 140.000 lir. Orsini pa ni bil samo spreten »fabrikant« bankovcev, temuč tudi dovtipen mož. Uradne napise na bankovcih je ponarejal po svoji dobri volji, ne da bi bil kdo to mesece in mesece opazil na njegovih ponarejenih bankovcih. Mesto napisa: »Regno d' Italia« (kraljestvo Italija) nosijo njegovi bankovci napis: »Regno della follia« (kraljestvo norcev). Zagroženo kazni zaradi ponarejanja, ki je zabeležena na vsakem bankovcu, si je Orsini na svojih bankovcih tako-le prikrojil: »Zakon kaznuje male bedake, ki razširjajo krive novce, ako so tako neumni, da se puste prijeti.« Sedaj se bo pač Orsini moral sam prištevati med take razširjevalce.

Gospodarske drobtinice.

Poučno potovanje o živinoreji in kmetijstvu po Štajerskem.

(Dalje.)

Ker je torej hlev dovolj zračen in v hlevu nikakoršnega smradu; strop in tla so popolnoma suhe; živina v hlevu je zdrava

in hlevska oprava mnogo dalje trpi, ker je mokrota in trohnoba ne razjeda. Tukaj kratko opisni hlev je odločen bikorejski zadrugi, katera ima nastavljenih v hlevu pet bikov pingavske pasme in ker občina in zadruga tako vzajemno postopata, ni dvoma, da bodeta prav mnogo dosegli v prospeh živinoreje. Vspeh modrega in umnega gospodarstva se kaže že sedaj, ker Središče je ena izmed tistih srečnih občin, ki zna gospodariti brez vsakih občinskih doklad ter si zna z umnim gospodarstvom drugod poiskati dohodkov v pokritje stroškov za občinsko upravo; medtem ko drugod tičimo že do vratu v dolgovi, ter si z občinskimi dokladi večamo davke. Pri nas smo si razdelili zadnji košček občinskih pašnikov gozdov itd., tam pa si je občina pridržala obširno posestvo, ima travnike in gozde. Pašnike so preorali, posejali s travno in deteljno zmesjo, s tem so pridobili mnogo lepe in tečne krme. Travniki, ki poprej še ene dobre košnje niso dali, se sedaj po trikrat z obilno krmo kosijo in lahko redijo mnogo živine. Tudi te senožeti smo si ogledali.

Predno naše potovanje dalje opišem, se mi zdi umestno opomniti, da bi se tudi drugod na polju in travnikih lahko dosegel obilnejši pridelek. Zakaj pa je v deteljišču tako lepa korusa? Zato, ker si je zemlja vsaj enc leto odpočila. In če bi znali naši gospodarji svoj setveni kolobar malo raztegniti, da ne bi sejali vedno za turšico krompir in za krompirjem pšenico itd., ampak pustili njive obsejane z travno in deteljno zmesjo večkrat počivati, bi si s tem poljske pridelke podvojili, poleg pa pridelali obilno tečne krme za živino.

Jako zanimivo kolobarjenje smo videli tudi na Ptujskem polju. Tam imajo na nekaterih krajih jako kamenita ali kakor pravimo prodnata tla tako, da če je njiva že dolgo časa na enem mestu, ostane slednjič še skoro samo kamenje. Zdej si pa kmetovalci pomagajo na prav nenavaden način. Na njive nasadijo prav gosto borovja in pustijo rasti

20—25 let. Iglovsje in odpadlo vejevje napravi novo prst, borovje pa da drva za kurjavo. Tako postane zemlja zopet rodovitna; zatoraj se vidi tam med poljem mnogo z borovjem obsajenih njiv. Napačno pa imajo tam njive s preozkimi ogoni, prav pa zopet, ker nimajo širokih mej med njivami. Široke meje so samo zaloga zeli za rodovitno polje; ozki ogoni pa so nepraktični za obdelovanje in se izgubi preveč rodovitnih tal, ker v razgonu navadno ničesar ne zraste. Tudi na Kranjskem imajo marsikje ozke ogone.

Pa vrnimo se še zopet v napredno Središče. Tam smo si namreč ogledali še tudi novo mlekarino. V mlekarinah je prvi pogoj snaga. Tudi v središki mlekarini opaziti je na prvi pogled največja snaga in red. Videli pa smo tukaj razne stroje, s katerimi se mleko predeluje v sirovo maslo. Tukaj bi se naše gospodinje čudile, ko bi videle, kako se mleko takoj izpod krave, toraj še toplo, da posneti, da se loči mleko od toščice ali smetane. Iz te smetane pa takoj v pinjah napravijo sirovo maslo in ga še s posebnimi pripravami stlačijo v lepe oblike, ter ga drago daleč okoli razpošiljajo. Mleko pa dobijo zadržniki nazaj, ker je, čeravno posneto, za gospodarstvo še ravno tako porabno. Če se prav spominjam, dobi mlekarina vsaki dan do 160 litrov mleka. Prvo torej dober hlev, lepa živina in travniki in za tem lepo vrejena mlekarina.

(Dalje sledi.)

Listnica uredništva. Dopisniku v Zavrču: Žal, Vaš dopis je došel za ta list prepozno. Priobčimo ga prihodnjič. Rodoljubne pozdrave in le poročajte nam še večkrat! — Ribnica na Pohorju: Prepozno, prihodnjič! Pozdrave! Slovenjgradec: Takrat je o tej zadevi v „Našem Domu“. Prihodnjič! Pozdrave!

Loterijske številke.

Trst 14. novembra: 11, 27, 14, 52, 36.

Linc 14. novembra: 20, 80, 82, 87, 49.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali: g. Anton Vraz, župnik 2 K, gosp. Škamlec, kaplan 2 K, trije antonjevske Mohorjani 50 v, Mohorjani na Ljubnem 28 K.

Društvena naznanila.

- Dne 22. novemb. »Gornjeradgonskega kmet. bral. društva« veselica v gostilni g. Škrleca.
 » » » »Bral. društva v Pišecah« zborovanje ob polu 9. uri dop. v šol. poslopju.
 » » » »Gasil. društva na Grlavi pri Ljutomeru« tombola v gostilni g. Marko Vaupotiča v Norsincih pri Ljutomeru. Začetek ob 4. uri pop.
 » » » »Izobraž. društva »Fdinost« pri Sv. Juriju v Sl. gor.« veselica v društvenih prostorih z govorom, petjem in tamburanjem.
 » » » »Slov. pev. društva »Zvon« pri Sv. Miklavžu pri Ormožu« veselica v prostorih g. Vrbnjaka s petjem in tombolo po večernicah.
 » » » »Bral. društva pri Sv. Juriju ob juž. žel.« gled. predstava »Sv. Neža« in deklamacija z živo podobo v prostorih g. Al. Nendl.
 » » » »Braln. društva pri Sv. Juriju ob Taboru« veselica s tamburanjem in gledal. predstavama. Začetek ob 3. uri popol.
 » » » »Ormoške čitalnice« gled. predstava »Brat Martin« v slovenski šoli.
 » » » »Ženske in moš. podružnice sv. Cir. in Met. v Trbovljah« zborovanje v gostilni g. M. Dolničar v Trbovski vasi ob polu 4. uri pop.
 Dne 29. novemb. »Bral. društva na Cvenu« gled. predstava »Mlinar in njegova hči« v gostilni M. Zupančiča. Začetek ob 5. uri popol.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Najmanjša objava 45 vin.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Večkratna objava po dogovoru.

Proda se.

Dobrodoča gostilna se kupi, ki bi se plačevala v obrokih, ali da bi se položeni denar zamogel dobro vknjiziti. 573 1—1

Železni štedilnik (Sparherd) s cevni vred, se proda pri Jožefu Vežjak v Mariboru, Färbergasse 8. 554 3—3

Več tisoč na suho cepljenih trt se proda, cepljene so na podlago Rip. portalis, in sicer: Šipon (Mosler), laški rilček (Wälschriesling), burgundec modri (Burgunder blau). Vse trte so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene. Cena je I. vrste 100 kom. 20 K. Kupci naj se do konca decembra oglašijo. Franc Muršič, posest. v Senčaku pošta Juršinci pri Ptuj. 557 3—3

Lepa hiša z vrtom in lepim sadonosnikom, s popolno gostilniško koncesijo, prodajo tobaka in trgovino, na lepem kraju, blizu mesta na Spod. Štajerskem, se proda. Kje, pove upravn. 558 2—2

Dve posestvi na Meljskem bregu s krasnim razgledom, vsega 30 oralov (med temi je 6 oralov sadonosnika, 4 orale starega in 1 oral novega vinograda, 1 oral njive in ostalih 18 oralov je gozda), se prodasta za 18.000 K. Andrej Nekrep, na Meljskem bregu št. 23 in 24. pri Mariboru. 562 3—3

Enonadstropna hiša s štirimi stanovanji, mešano trgovino, vrtom in pritklinami, oddaljena 30 minut od glavnega trga v Mariboru, se zaradi bolezni prodaja v Poberžah št. 170 pri Mariboru. 565 2—2

Za gospodinje! Houdan kokoši, ki dajejo najboljše meso ter ležejo jako pridno jajca, se po ceni prodajo v Poberžah št. 170 pri Mariboru. 566 2—2

Proste službe.

Organist in mežnar, oženjen, z dobrimi spričevali, želi službe. Pod naslovom Ludovik Butara, organ. in posestnik v Izlak št. 23. P. Izlak. Medija. Kranjsko. 535 5—4

Trgovskega pomočnika oziroma poslovođjo, večšega z (barantanjem) kupčijo s špecerjskim in manufakt. blagom, kakor tudi s podrobnimi stvarmi v železnini, sprejme takoj »kmetijsko društvo v Leskovcu pri Ptuj. Taisto sprejme tudi ob enem učenca, ki se hoče izučiti trgovine. Javiti se je pri načelniku omenjenega društva. 550 2—2

Vinogradski oskrbnik išče službo pri kaki grajščini. Naslov pove upravn. 5681—2

Pridna majerja se sprejmeta. Naslov pri upravn. 569 2—2

Anton Paoluzzi

pos. v Cittanovi, Istria,
 prodaja lastnega vina. 26
 Pinot (belo) po 17 novičev liter.
 belo domače " 13 " "
 teran " 14 " "
 Po tej ceni franko na postajo Trst;
 v svojih sodih se podraži za 5%.
 537 Vzorci se pošljejo zastoj. 3

Jožef Kolarič,

mizarski mojster v Mariboru

Tegethoffov trg št. 3

(prej samostan sester reda sv. Frančiška),

absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju 376 26-9

se priporoča slavn. občinstvu v izdelovanje vseh mizarskih izdelkov za poslopja, pohištva in uprave za sobe in prodajalnice, ter vsakovrstno delo v šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in najpriprostejšega izdelka.

Načrti in proračuni so na razpolago.

— Slovenska tverdka! —

Alojzij Horvat

kamnoseški mojster

✕ v Račjem pri Mariboru

— priporoča — 22 12-11

nagrobne spomenike

razne velikosti po najnižjih cenah.

Za slovenske mladeniče in mladenke!

V sedanjem mledenškem gibanju na Štajerskem in Koroškem bi ne smelo biti mladeniča in mladenke, ki ni čital knjige

Črtice iz slovenske zgodovine.

I. Stari Slovani.

En komad stane samo 30 vin., s pošto vred 33 vin.

Namesto denarja se lahko vpošljejo znamke.

••••• Kdor vpošlje denar za 12 komadov, dobi komad povrh. •••••

Dobi se

v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, kor. ul. št. 5.

Št. 683

Oddaja stavbe.

Odda se po minuendo-licitaciji stavba novega, enonadstropnega šolskega poslopja v Lučah, sodnijski okraj Gornjigrad, obstoječega iz dveh učnih sob, konferenčne sobe ob enem sobe za učila in šolsko pisarno, stanovanja za nadučitelja, ene sobe s pripadki za učitelja.

Licitacija se vrši v ponedeljek, dne 30. novembra 1903 ob 10. uri dopoldne (želez. čas) v šolskem poslopiju v Lučah.

Stavba se odda le skupnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 35.800 kron.

Stavbeni operat, obsegajoč načrte, stavbeno dovoljenje, proračun in stavbene pogoje, vpogleda se lahko ali v šoli v Lučah pri šolskem vodji, ali pa pri okrajnem šolskem svetu (uradno poslopje ces. kr. okrajnega glavarstva Celje).

Vsaki licitant mora, preden se dražbe vdeleži, položiti vadij po 3580 kron.

576 2-1

Predsednik: Apfaltrern.

Narav. francosko žganje

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživljajoče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena steklenica 1-20 gld. z navodilom vporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekonvalescentnim, bolnim na žolcu in oslabelem na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen. se pošiljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Q'uandest, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster. 526 52-6

Suhe gobe, predivo, želod, orehe, vsakovrsten fižol, vsakovrstno žito, suho in sveže sadje, sploh vse dež. pridelke

— kupi —

Anton Kolenc

674 8-1 v Celju.

Anton Viher

mizarski mojster v Mariboru

Koroške ulice št. 31 492 7-5

absolviran obiskovalec strokovne šole v Gradcu

se priporoča slavnemu občinstvu posebno velečastiti duhovščini v izdelovanje vseh mizarskih izdelkov za poslopja, pohištva in uprave za sobe in prodajalne, ter vsakovrstno delo za šole, cerkve, samostane in pisarne v vseh slogih od prostega do najfinjšega izdelka po nizki ceni. Proračuni in načrti zastoj!

Specialist v izdelovanju portal in parketnih tal.

Naročila za

krajevne razglednice

lično in fino izdelane

sprejema

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru.

Tiskarna sv. Cirila

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.

Amerika.

Odhod iz Havre vsako soboto.

Vozni listki od francoske družbe.

Dobra in hitra vožnja, izvrstna hrana z vinom in likerjem. — Natančneje pojasnila zastoj in franko pod naslovom: **Französische Linie**, Wien IV., Weyringergasse 8. 549 10-3

Karol Pollak

tovarna za usnje v Ljubljani plačuje trenutno

575 1-1

svinjske kože

po 1 K 15 h ali 57 $\frac{1}{2}$ krajcarjev kilo za lepo blago in 70 h ali 35 krajcarjev za škarto, — če se mu blago prinese v trgovino na Dunajski cesti hšt. 35.

DEMETRIJ GLUMAC,

kotlar v Mariboru

Kaserngasse št. 13.

Kaserngasse št. 13.

priporoča svojo veliko zalogo **kotlov** za kuhanje žganja, kotlov za perilo in **peronospera brizgalnice**.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča dela točno in po ceni. 265 26

Anton Hermetter,

trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki

„pri belem zajcu“ 572 8-2

v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 9.

Čast mi je slav. občinstvu v Mariboru in okolici naznaniti, da sem svojo trgovino oskrbel s samo svežim in najboljšim špecerijskim blagom, katero priporočam: najboljšo **moko** za kruh iz prvih ogrskih paromlinov, domačo svinjsko **mast** in **zaseko**, najboljše sveže **rozine**, **elbebe**, suho **grozdje** in pravo domačo **strd** kakor tudi vsakovrstno **južno sadje** po najnižjih cenah. — Razven tega bom imel v zalogi vsakovrstne **deželne pridelke** ter istočasno opozarjam gospodinje, da **kupujem** vse deželne pridelke po najnižjih cenah. — Cenj. in obilnim naročbam se priporoča z odličnim spoštovanjem

Anton Hermetter, trgovina „pri belenu zajcu“.

Na svetovni razstavi v Parizu l. 1900 „Grand prix“

Svetovnoznani ruski karavanski čaj

brata

K & C Popoff v Moskvi.

Zalagatelj več evropskih dvorov.

Najfinejša marka.

Dobi se v originalnih zavitkih v vseh boljših trgovinah. 556 10-3

Postavno reg. varstv. znamka.

Med. univ.

dr. Vit Červinka,

c. in kr. polkovni zdravnik v reser., bivši sek. zdravnik bolnic v Inomostu, na Dunaju in Pragi,

ordinira kot okrožni, sodnijski in blagajniški zdravnik vsak dan v Braslovčah h. št. 15.

571 3-2

NAZNANILO.

Usojam si naznaniti vsem posestnikom po trtni uši uničenih vinogradov, da imam letošnje jesen ozir. prihodnje spomlad okoli 40.000 komadov cepljenih trt na prodaj in sicer: 17.000 laški rilček (Wälschriesling), 6000 žlahtnina (Gutedel), 5000 kraljevina (Königstraube), 5000 burgundec beli (Burgunder weiss), 1500 nemški risling (Rheinriesling), 1500 rulandec (Ruländer), 1500 traminec (Traminer), 1000 šipon (Mosler), 800 burgundec modri (Burgunder blau), 700 silvanec (Silvaner).

Vse te trte so cepljene edino le na Rip. portalis.

Cena za v jesen odvzete trte je sledeča: I. vrste 100 kom. 20 K. II. vrste 100 kom. 8 K. — Na 1000 kom. dobi vsak 100 kom. II. vrste povrh. — Divjaki 100 komadov 4 K. — Na željo vinogradnikov pustim tudi cepljene trte skozi zimo na stalnem mestu v trtnici ter jih še le na spomlad pred saditvijo izkopam to je meseca marca. A vsled dela z osipavanjem trtnice v jesen in da se vsled tega zemlja otežkoči z izkopanjem trtnice na spomlad ter se stori manj sposobno za zopetno vlaganje trtnice, stane vsaka ta trta 2 vin. več. Cena tem trtam je torej: I. vrste 100 kom. 22 K, II. vrste 100 kom. 9 K. Na 1000 kom. dobi tudi vsak 100 kom. II. vrste brezplačno.

Oddajajo se le edino dobro zaraščene in vkoreninjene trte. Trte oddajajo se le v od trtne uši okužene kraje. Are je priložiti vsakemu naročilu 20% od naročene svote. Na naročila brez are se ne bo v ozir jemalo. Ustrezalo se bode, dokler bo kaj zaloge. Naročila za tiste trte, ki bi naj ostale čez zimo v trtnici, sprejemam le do 5. novembra tega leta. Oni pa, ki nočejo, da bi trte ostale v trtnici, se naj oglašijo pisмено ali ustmeno vsaj do 1. febr. prihodnjega leta pri

Antonu Slodnjak,

475 10-10

trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

Pošta: Juršinci pri Ptujju.